

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

ОРГАНЪ НА КУЛТУРНО-ПРОСВѢТНОТО ИКОНОМ. Д-ВО ВАРНЕН. КОРЕНЯКЪ

Годишенъ абонаментъ 25 лева

Излиза двуседмично

Редакция и администрация въ клуба
Варна, 6-й Септември № 29.

Обявления се приематъ
по споразумение

Да помислимъ и за беднитъ

Следъ шумнитъ тържества, следъ венецианскитъ ноци, следъ спокойното и охолно прекарване на лѣтовищнитъ дни, следъ освежителнитъ морски бани, настѣпва вече време за да изпълнимъ единъ свещенъ дългъ къмъ нуждающитъ се, къмъ беднитъ; да помислимъ за тѣхната нещастна участъ, защото мисълта на онзи, който бѣ разпнатъ на кръстъ на Голгота и на онѣзи, които изгорѣха на кладовѣтъ, бѣ: да се вразумимъ и помогнемъ на нещастнитъ, на беднитъ. Последнитъ сж значителна частъ отъ градското население. Лѣтовището не допринесе много за облекчение положението имъ. То бѣ капка въ морето. Бѣдствието не се умаломощи. То вилнѣе съ сжщата сила. Надникнете въ жилищата на беднитъ, вие ще се ужасите. Обстановка бедствена, цѣли голи, боси и гладни. Каква полза отъ подобни нещастни лица?

Не трѣбва да забравяме, че полезенъ на държавата и обществото може да е само онзи, който е полезенъ на себе си. Тѣ не могатъ да протегатъ ръка за милостиня! Тѣ искатъ да приложатъ въ дейность своя трудъ, своя умъ, своитъ познания, своитъ мишици, следъ което само ще могатъ да станатъ полезни граждани. Това значи да дадемъ поминъкъ на тѣзи

нещастници, използвайки тѣхнитъ сили — умствени и тѣлесни. Не трѣбва да се забравя, че вещественото бедствие създава и бедността въ душата. Следователно, нищо чудно за тѣзи или онѣзи прояви, на които сме свидетели. Борбата за сжществувание става въ името на вещественитъ нужди, които тласкатъ децата къмъ нежелателни последици. Временитъ помощи, които се даватъ въ навечерието на свѣтли призидници, за които трѣбва отсега да помислимъ, нѣма да спасятъ нуждающитъ се. Тѣ искатъ ефикасна помощъ, като се използватъ разумно тѣхната сила и умъ. Тѣ не се нуждаятъ отъ временни подаяния и милости, защото горчивъ е такъвъ залъкъ. Всѣки не би протегналъ ръка къмъ него. Човѣшката гордостъ и достоинство, каквито всѣки има, сковаватъ ума, мисълта на мнзина само при помисълъ за това. Търсението на работа не значи, че се иска подаяние. Наложително е, прочее, общинската управа и всички благотворителни общества, дружества, да помислятъ за намиране начинъ, по който да използватъ труда, ума, познанията на нещастнитъ, на беднитъ и чрезъ това да имъ се даде възможность да бждатъ тѣ полезни на себе си и на обществото.

натъ, и акрополътъ станалъ нѣмъ свидетел на това тържествено посреждане на македонския царъ, който се задоволил само съ златото, което културния и търговския градъ Одесусъ му е подарилъ.

Споредъ Теофана (Chronicon, т. I, стр. 691) градътъ Варна е минавалъ ту въ владението на византийцитъ, ту въ владението на българитъ. Отъ 773—1202 год. градътъ е билъ въ владението на византийцитъ. Царъ Иванъ Калоянъ въ 1201 г. е влѣзълъ за първи пжтъ въ откритата война съ византийцитъ. Единствениятъ градъ, който още е останалъ въ ржцетъ на византийцитъ въ Долна Мизия е билъ Варна, който билъ укрепенъ, обграденъ съ стени и съ дълбокъ ровъ около стенитъ. Историкътъ Н. Хониати (Historia Greci et Latini, кн. III, стр. 343) дава пълно описание за обсадата на града отъ Ив. Калоянъ, и превземането му въ велики петъкъ въ 1202 год. Обаче, акрополътъ съ стенитъ останалъ непожтнатъ.

Следъ две години — 1204 г. почнала разложението на Византия и латинцитъ — кръстоносцитъ отъ четвъртия кръстоносенъ походъ превзели Цариградъ (Константинополь) и основали латинска империя. Царъ Калоянъ поискалъ отъ латинския императоръ Балдуинъ да го признае за царъ на България, но Балдуинъ му отказалъ. Тогава Калоянъ съ византийцитъ се споразумѣлъ за обща борба срещу латинцитъ. Последнитъ като узнали за този съюзъ, който представлявалъ голѣма опасность за тѣхъ, сполучили да го развалятъ.

Антибългарското движение избухнало най-напредъ въ Пловдивъ. Споредъ историкътъ Н. Хониати, Калоянъ билъ „отдавна озлобенъ противъ този градъ, укрепенъ съ акрополъ, защото жителитъ му не се подчинявали и чакалъ удобенъ

случай да го завладѣе. Този удобенъ случай се явилъ, и Калоянъ, озлобенъ отъ вѣроломството на византийцитъ, нападналъ града, превзелъ го и разрушилъ го, като разрушилъ акропола и акрополскитъ стени, останкитъ на който се виждатъ днесъ по билото на „Небѣтъ тепе“. Народниятъ ни поетъ Иванъ Вазовъ възпѣва подвизитъ на Ив. Калоянъ въ двустихие:

„Той превзе Дринъ, Охридъ,
Призренъ и Скопие,
Взе Варна и Пловдивъ, и съ
кръвъ ги обля“.

Долна Мисия, Тракия и Македония сж осѣяни, най-вече главнитъ селища, съ акрополи, акрополски стени, но трѣбва да се извършатъ разкопки, за да се откриятъ, и като се откриятъ, да не се разрушаватъ. Нима столицата София (Сердика) не е заобиколена съ акрополски стени, акрополи, тъй като тя се е намирала въ древността въ срѣдата на страната, пжтъ къмъ изтокъ, къмъ западъ? — Изнесеното въ в. „Миръ“ брой 11057 отъ г. М. е печално и прескрѣбно: „въ времето на столичния кметъ Д. Петковъ, отвѣдъ „Лвовия мостъ“, при уравниването на почвата, се откри въ самата срѣда на пжтя една шестожълна крепость-укула, задана отъ дѣлани блокове! Минахъ покрай нея заедно съ единъ англичанинъ, археологъ, съръ Артуръ Евинсъ, който ми каза: „запазете го, това е ценно, римско“.

Презъ 1868 г. тогавишниятъ секретаръ на руската легация г. Лешинъ, първиятъ разкопачъ на старини въ София, открилъ отвѣдъ канала, отпредъ днешната дирекция на полицията, основитъ на редъ кули, отъ рѣченъ камъкъ.

Всичко, както много други подобни работи, казва г. М., отидоха въ коша на непотрѣбноститъ.

За името на града Варна

Въ брой 15-й на Варненски Общински Вестникъ отъ 12 юлий 1889 г. обнародвахме съ нѣкои забележки намѣрени въ Варна на 23 мартъ 1851 г. въ терена на дома № 801 въ II-я градски участъкъ исторически паметникъ за града ни, отъ който се доказва, че днешна Варна лежи върху стария градъ Одесусъ. Тоя паметникъ обнародвахме всецѣло (на латински и на грѣцки) и въ книжка XXXIV на „Периодическо Списание на Книжовното Дружество.“ (Вижъ на страница 483 въ сжщата книжка.) Намираме за неизлишно да дадемъ мѣсто отново въ настоящия брой на Вестника на превода на означения паметникъ преди да пристѣпимъ на думата си. Ето тоя преводъ:

Подъ Императора Цезаря Тита Аеліусъ Адрианъ Антоиника Благочестиви, велики първосвещеникъ, баща на Отецеството, града Одесусъ (civitas Odessitanorum) докара водата презъ единъ новъ водопроводъ (aqueducus), благодарение на предвидливи Витрасий Поллионъ, Намѣстникъ и военачалникъ.

Извѣстно е на читателитъ отъ всеобщата история, че Римския императоръ Антонинъ (Antoninus Pius, уси-

новени отъ императора Адриана), е царувалъ отъ 138 до 161 г. следъ Рождество Христово, който живѣлъ скромно, подѣржалъ учениитъ и при който Римската държава прекарала въ благосъстояние и миръ.

Както казва и професоръ К. Иречекъ въ своитъ скжпи за народа ни съчинения (Историята на Българитъ и пжтувания по Българско), вече всички признаватъ, че днешния градъ Варна лежи върху развалинитъ на стария градъ Одесусъ.

При всичко туй, когато сж дошли българитъ въ тѣзи мѣста, града Варна не е билъ на днешното си мѣсто, а нѣкаде другаде въ околността на града Одесусъ. Много съжеляваме, гдето не можемъ да си припомнимъ, кой старъ турчинъ отъ Варна преди нѣколко години бѣше ни казалъ въ единъ случайно заведенъ разговоръ за града, че старата Варна се намирала нагоре отъ езерото, въ мѣстността къмъ селата Галата - Дерекъой, въ посоката срещу желѣзопжтната станция. Не по-малко скѣрбимъ, гдето не ни е било възможно да идемъ до сега сами да обиколимъ всичкитъ мѣста на градското землище къмъ поименуванитъ мѣста, нито пъкъ да чуемъ

Ж. Ив. Жековъ.

За акрополитъ на древния Одесусъ и Филипополи

II.

Акрополътъ на Филипополи.

(продължение отъ брой 1 и край)

Древната история разкрива страницитъ си, за да четемъ, че одрититъ, заемащи пространството и най-изгодно мѣсто по течението на р. Марица, образували държава съ сплотяване около себе си нѣколко тракийски племена, благодарение на обстоятелството, че съзнанието на сплотяване ще ги спаси отъ тормоза на неприятелскитъ нападения. Първиятъ „василевсъ“ на тази държава билъ Тересъ (450 г. пр. Хр.). Македонски царъ, Филипъ II, пустиналъ въ ходъ макевналистическото похвати, като е подкупилъ разни лица отъ царствущето поколѣние, и вследствие на тѣзи голѣми подкупи, той сполучилъ да превземе одризката държава, и да основе нѣколко колонии, между които и „Филипополи (Пловдивъ), нареченъ „Понирополи“.

Като се установило македонското владичество, наложило се за папазване на голѣмото селище на „Не-

бѣтъ тепе“ отъ нападения, да се издигне акрополъ — крепость съ стени, както и въ другитъ колонии, които сж се застрашавали отъ вражески нападения. Всички тѣзи предохранителни за селищата мѣрки сж били взети въ времето на Филипъ II. Царството на Филипъ II се простирало до Дунава, той лесно превзелъ всички градове, обаче, срещналъ съпротива само въ гр. Одесусъ, който билъ защитенъ отъ акрополъ — крепостни стени. Защитницитъ на Одесусъ сж се държали храбро, и Филипъ II, като видѣлъ, че не ще може да превземе града, поискалъ даръ — злато. Одеситянитъ решили да посрещнатъ македонския царъ, като изпратили свои пратеници жреци, облѣчени въ бѣли одежди и съ гитари въ ржце. Филипъ II, следъ като „напълнилъ праздната си кесия съ злато“, напустналъ града и потеглил на северъ. Одесусъ останалъ непожт-

да сж били тѣ изследвани все-
странно отъ нѣкого, който борави
съ археология, както, на пр. сж об-
ходени мѣстности къмъ селото Ек-
рене (стария градъ Круни - Crunei).
Кестричъ (старото Castrici), недалечъ
отъ което село се намира откърте-
ни отъ баиря „Хачука“ Аладжа мѣ-
настиръ, гдето и сега си личатъ жи-
витѣ краски на две християнски и-
кони съ кирилски надписи, надъ
който баиръ отъ къмъ с. Джефер-
лий сж наричани отъ тамошнитѣ
гагаузи: Янчова поляна, Латини, Ка-
занъ, Пърла и Перчемли, и гдето
билъ се събуждалъ веднажъ презъ
всѣка година Иримпопъ, излизалъ
и попитвалъ първото лице, което
срещне „Има ли още на Хачуката
(гагаузитѣ казватъ Хачугада) пѣрти
за да се кара конь; кравитѣ телатъ
ли се и женитѣ раждатъ ли?“ на
постоянно утвърдителния отговоръ
на което питание Римъ-папа казва-
лъ: „още има време“, следъ което
си затварялъ очитѣ и се изгубвалъ
пакъ, което винаги, споредъ разка-
заното намъ предание, щѣлъ „Ири-
мъ-попъ“ да повтаря, докле единъ
день се изкоренѣла гората отъ вси-
чката мѣстностъ и се обѣрнала на
поле. Но на думата си. Шафарикъ
пише (вижъ въ руския преводъ на
„Славянския древности“ отъ 1848 г.
томъ II, книга I. стр. 163): Следъ
смъртта на Кубрата, който билъ
въ мирни отношения съ императора
Ираклия, петтѣ му синове почнали
да се препиратъ помежду си за вър-
ховната властъ (то е било около
660—688 следъ Р. Хр.) Третия отъ
тѣхъ, Аспарухъ, като оставилъ се-
верната си родина, преминалъ Дне-
пъръ, приближилъ се къмъ предѣли-
тѣ на византийската империя и се
заселилъ между Седмиградскитѣ Ал-
пи и Дунава въ областъта наречена
онклокъ (жигълъ жгълъ). Когато
българитѣ, желаещи да покорятъ
Мизия (днешна северна България)
почнали отъ тамъ да нахлуватъ въ
нея, императоръ Константинъ Пого-
натъ излѣзалъ срещу тѣхъ въ 678 г.
но решително въ нищо не сполучилъ,
а само ги потеглилъ следъ себе
си презъ Дунава.

Още въ същата година българитѣ
влѣзли въ Мизия и преди всичко
владеѣли околноститѣ на Варна,
после превзели цѣла Мизия, която
е била заселена съ славяни и крепко
се утвърдили въ нея. А въ книгата
„Чтениѣ по Историѣ Славянъ“ отъ Е.
де Витте (Ковно, 1886) четемъ: Въ
657 г. Императоръ Константинъ II
предприелъ походъ въ „Славиния“,
т. е. въ Мизия и покорилъ поселенитѣ
тамъ славяни. „Туй много забеле-
жително събитие византийскитѣ лѣ-
тописи предаватъ ни въ следващитѣ
изражения: „Българитѣ като минали
Дунава, близо го града Варна, кой-
то се намира въ недалечно разсто-
яние отъ Одисъ (Varna, urbs. Odesso
vicina) проникнали въ самото сърд-
це на тая земя; тукъ намѣрили тѣ,
че тая страна е добре оградена отъ
задъ съ рѣката Дунавъ, а отпредъ
отъ двѣтъ страни съ клисури и съ
Понтийското (Черно, прев.) море; и
тъй, като покорили седемѣтъ славян-
ски племена (едното се наричало
Северяни)“, (вижъ картата „Течение
всемирной историй“, Соколовскій
1889). които живѣли въ нея,
опредѣлили тѣмъ мѣста за живѣне
по самата граница на Аварскитѣ
владения, а на Себеритѣ на изтокъ
отъ Берегавската клисура. Theorhan.
р. 299. Anastas. р. 114. Nicerphor.
patr. р. 22. Striter II, 508—509). Бе-
регавска (Брѣговска?) клисура ще
се е наричала, споредъ Шафарика
(т. II. кн. I, стр. 265) тѣснината, коя-
то се намира на пѣтя отъ Варна за
Анхиялъ, т. е. прохода отъ Прова-
дия за Айтось, която клисура се
казва сега Ченгелъ или Наджръ-
Дервентъ, или прохода отъ Шуменъ
за Карнобатъ (Карновъ), сегашния
Боазъ, близо до селото Чалжавакъ.
По тѣзи жилища на българскитѣ
славяни може да се заключава, че
между седемѣтъ горепоменати по-
колѣния сж принадлежали между
друго, и Бодричитѣ (отъ думата бо-
дъръ, буденъ?), за последнитѣ ето
що пише Е. де Витте въ нейното
цитирано по-горе списание: „Въ на-
чалото на историческия си животъ

Балтийскитѣ саавяни се дѣлили на
нѣколко племена или колѣна: Ваг-
ри, Полабци, Глиняни... и Варни,
които всички племена съставлявали
сѣюза Бодричи (стр. 8)“. Но исто-
рията знае, освенъ Балтийскитѣ
Бодричи и Южни Бодричи, клонъ
отъ Славянскитѣ българи, които сж
живѣли на северъ отъ Дунава, какъ-
то ще видимъ по-долу.

Въ Северна Германия, въ Меклен-
бургъ, има и днесъ една рѣка, коя-
то се нарича Варне или Варновъ
(у Meyrs Hand - Lexikon, Warne-War-
now), името на която I. Pervolf въ
Ческий Научный Словникъ отъ 1860
г. (Вижъ статията Bodrei — Bodrici,
на стр. 757-770) изкарва отъ varn,
vran, havran (варн, вран, гарванъ
Гавраново, Вранова, Варново) на
горното набрѣжие на която рѣка,
Врана или Вранова, сега Варновъ,
пише Шафарикъ (Славянския древ-
ности, т. II, стр. 152) сж живѣли
севернитѣ Врани, наричани още Вран-
овци, Враневци, които сж били
единъ клонъ отъ вишепоменатото
славянско племе Бодричи (сега по-
нѣмчени), които славяни Адамъ Бре-
менский нарича Warnahi и Warnaci,
Хелмондъ Warnavi, а въ грамотата
на папа Урбана (1185) земята на
тѣзи Балтийски славяни се нарича
Warnove, въ оная пѣкъ на папа Кли-
мента (1189) Warnouve, а въ друга
една (1222) Warnave, „за жилищата
на които има“, пише Шафарикъ,
„препирня, като обикновено мис-
лятъ, че собствено име на предиш-
нитѣ Варини, въ земята на които
се заселили, преминало на тѣхъ“.
„Впрочемъ, може би“ продължава
Шафарикъ, „туй название да е само-
стоятелно, произлѣзло отъ рѣката
Врана, Вранава или отъ полето Вран-
ово, което име Полабцитѣ сж про-
изнасяли съ престановка на слога,
Варневци, Врановци, точно както
Българитѣ своето Варна, Руското
Вернава, рѣка въ Тамбовската гу-
берния, Темниковски окръгъ, която
се влива отъ дѣсно въ Мокша,
Варновичи, село въ Куронската гу-
берния, Динабургски окръгъ. Ако
сждимъ по земелискитѣ признаци,
привождани въ упоменатитѣ грамо-
ти, най-вѣроятъно е жилищата на
Врановцитѣ да полагаме около Вран-
а до самата рѣка Елда, въ срѣда-
та между Бодричитѣ, Кишанитѣ и
Глинянитѣ Градовѣтѣ имъ: Маликовъ
(Malchow), Враново (Warnou), Вер-
ле или Берле, иначе Вурле и т. н.
Въ великото херцогство Меклен-
бургъ-Шверинъ (зѣбринъ) има сж
единъ градъ съ 6000 жители,
който се казва Варенъ (Waren или
Варновъ, Warnow). Впрочемъ, подъ
име Варена има още повече отъ 20
населени пунктове въ Франция (Va-
rennes) и въ Съединенитѣ държави
(Waggen), и единъ такъвъ пунктъ
подъ име Варена (Varena) има при
градъ Комъ (Côme) въ Италия. Отъ
севернитѣ Враневци или Варневци
трѣбва да отличаваме южнитѣ Бо-
дърци, които Шафарикъ въ цитира-
ната книга (стр. 208) нарича иначе
източни Бодричи, Бодърци, и които
сж били клонъ отъ Българскитѣ
славяни въ южна Угрия (Унгария)
които сж живѣли при сливането на
рѣката Тисса и Дунавъ, въ Бодроц-
кото окръжие, както и въ горня
Угрия, на р. Бодрокъ, въ Земплин-
ското окръжие“. (Извѣстно е на чи-
тателитѣ, гдѣто и днесъ живѣятъ въ
Унгария въ Банатъ (Темешварското
окръжие) около 30,000 българи, кои-
то сж католици, въ градовцѣтъ Вин-
га Бодрокъ-Керестуръ и другадѣ,
повечето отъ които били преселени
тамъ отъ малка Влахия презъ 1739 г.)

За тѣзи български славяни (юж-
нитѣ Бодърци) четемъ въ цитира-
ния Ческий Научный Словникъ (стр.
760), че тѣ сж „живѣли на северъ
отъ Дунава отъ вливането на рѣка
Драва презъ сегашнитѣ Бачко и
Банатъ чакъ до родственитѣ имъ
Северяни (въ Влахия); на югъ отъ
р. сѣрбска Морава къмъ р. Тимокъ,
като били прѣснати въ Източна
задунавска България (сегашна Ун-
гария) на р. Бодрокъ и Бодроцка.
Тукъ ще е мѣстото му да поменемъ
гдето и днесъ при градъ Тренчинъ
(Trencsen) въ Унгария има единъ
градецъ, който се казва Варна
(Warna, иначе Warin). Отъ всичко

Д-ръ К. Караджовъ

Ограничение на яденето и пиенето при сърдечнитѣ болести.

Ядемъ и пиемъ твърде много:
това е всепризната истина, особено
за сърдечноболнитѣ. Единъ здравъ
човѣкъ пие офикновено въ 24 часа
1200—1500 грама течности, включи-
телно млѣкото му съ кафе, сутринъ,
и чорбата му, на обѣдъ или вечеръ.
Обаче, тая цифра 1200—1500 грама
течности важи като граница на
пиене само за въздържателитѣ,
трезвитѣ хора. Другитѣ, особено
пиячитѣ на бира, консумиратъ вну-
шителни количества течности: 3, 4,
5 и повече литри. Това е явно единъ
голѣмъ излишѣкъ на пиене.

У многоядцитѣ уморява се чер-
ниятъ дробъ, а у пиячитѣ на теч-
ности сърдцето, но вслучай че по-
следнитѣ консумиратъ и алкохолъ,
то засегнати сж у него, сжщевре-
менно, сърдцето и черниятъ дробъ;
има и други органи, които сжщо
не понасятъ голѣмитѣ количества
храни съ течности; това сж бжбре-
цитѣ. Тѣ се дразнятъ отъ изхвър-
лянето чрезъ тѣхъ на хранителни
остатѣци и токсини (дразнение по
качество), а отъ друга страна, тѣ
могатъ да бждатъ раздразнени и
отъ прекомѣрното преминаване на
течности, когато даже тѣ сж лише-
ни отъ свойството да дразнятъ
(дразнене по количество). Бжбре-
кътъ е единъ филтъръ — той има
нужда отъ почивка. А пѣкъ консю-
мирането на преизобилна течностъ
прѣчи на тая почивка, та вследствие
умора, последва раздразнението на
тоя органъ.

Затова всѣки единъ отъ насъ
трѣбва зорко да следи за състоя-
нието на тритѣ органи: централното
и периферното сърдце (артериитѣ),
черния дробъ и бжбрецитѣ. До като
тѣ сж здрави, до като сиречъ сърд-
цето функционира добре, до като
нѣма никакви разстройства на чер-
ния дробъ и на бжбрецитѣ, нашето
внимание може да не бжде толкова
усилено; но яви ли се веднажъ и
най-малкото отпадане на сърдцето,
задрѣстване на черния дробъ, пъл-
нокрѣвие на бжбрецитѣ, то първата
мѣрка, която ние трѣбва да взе-
мемъ за изправяне на злото, е да
засилимъ чрезъ хранителната хи-
гиена сърдцето, да намалимъ обема
на черния дробъ и да премахнемъ
пълнокрѣвието на бжбрецитѣ.

Първото срѣдство за засилване
на сърдцето ни е ограничението на
течноститѣ, което предизвиква мно-
гопикането, разпрѣсва отоцитѣ, пра-
ви по-енергично сърдцето. Това о-
граничение на течноститѣ влияе
сжщо благотворно и върху бжбре-
цитѣ. Знаемъ, че количеството отъ
1 до 1½ литъръ течности дневно
е предостатъчно: въ остритѣ и хро-
ническитѣ бжбренни болести, то
осигурява едно изхвърляне на пикочъ
равно съ изпитото количество теч-
ности и често е достатъчно да на-
мали отока отъ бжбренно произ-
ходство или да го изпревари. Тия

Всѣки, който обича
гр. Варна, трѣбва да ста-
не членъ на д-во „Вар-
ненски Коренякъ“.

до тукъ казано се види, на колко
мѣста е имало славяни Варни, Вар-
невци или Врановци. Интересно е
още, гдето има днесъ много села
въ Варненското окръжие съ окон-
чание на: Девна, Кривна, Равна и
др., което ни даде поводъ да ка-
жемъ, че Варна може да произходи
отъ варъ, като земята тукъ е варо-
вита (варна-керечна). Въ заключе-
ние, да кажемъ и туй, гдето има
още нѣкои населени мѣста съ име-
то на нашия градъ, и у Съединени-
тѣ държави въ Северна Америка:
Varna (и Illinois), Varnes Station (у
Аркансасъ) и Varnerville (у Небрас-
ка) и, сетне, Varna (у Онтарио) и
Wagnock (у Колумбия въ Брит. А-
мерика).

(Изъ в. „Варненски Общински Вестникъ“
бр. 25—1890 г., статия отъ Кр. Ив. Мирски)

преимущества сж осигурени, чрезъ
една малка работа на бжбрека,
който се уморява по-малко, за да
изхвърли 1½ литъръ отколкото 3—4
литри течности. Подобенъ начинъ
на действие намира своето непо-
срѣдствено приложение въ сърдеч-
нитѣ болести. Въ случай на несви-
ваемостъ на сърдцето (асистолия),
бжбрецитѣ ставатъ пълнокрѣвни,
макаръ че това пълнокрѣвие е па-
сивно, а не активно, както въ остри-
тѣ бжбренни болести. Намалението
на течноститѣ не само не уморява
органа, но и улеснява неговото по-
вършане къмъ нормалното му със-
тояние. Отъ друга страна, храненето
ще трѣбва да се състои отъ сжще-
ствено хранителни и малко раздраз-
нителни за бжбрека вещества.

Въпросътъ за храненето е много
важенъ. Отдавна вече Germais See
бѣше отбелязалъ, по единъ общъ
начинъ, неудобството отъ изобил-
ното ядене и пиене.

Трѣбва, прочее, да се настоява
много върху храненето на сърдечно-
болния. Вслучай даже, когато из-
глежда, че то не ще играе нѣкаква
роля, получаватъ се чрезъ намаля-
ване на количество на хранитѣ от-
лични резултати. Презъ периода на
сърдечната асистолия (несвивае-
мостъ), тая наредба на хранителния
режимъ се явява като първосте-
пененъ факторъ. Твърдеизобилнитѣ
ядения разширяватъ стомаха, по-
дигатъ диафрагмата, налагатъ една
значителна работа на хранителния
каналъ, уморяватъ изтощеноето вече,
поради разширението му, сърдце,
рискуватъ да раздразнятъ пълно-
крѣвния вече, поради разширението
на сърдцето, черъ дробъ. Исклю-
чителниятъ млѣченъ режимъ рис-
кува сжщо да умори сърдцето по-
ради голѣмото количество течности,
която се вкарва въ организма. За
това, прочее, трѣбва да се яде и
пие по малко наведнажъ и често.

Нужно е, щото, при малѣкъ обемъ,
да се доставя една достатъчна хра-
нителна дажба. Bardet мисли, че
даванитѣ отъ класицитѣ цифри
3000—3500 калории за храненето
на единъ здравъ човѣкъ сж преу-
величени — дажбата е преизобилна.
За единъ човѣкъ тежѣтъ 60 кила
и високъ 170 сантиметра ръстъ,
достатъчни сж 1800 калории; тия за
здрави хора цифри естествено сж
много по приложими за сърдечно
болни, презъ периода на асисто-
мията, тъй като поради това си
именно страдание, сж осждени на
една сравнителна почивка.

Такивато болни трѣбва да пиятъ
малко; не само дразнящитѣ храни
не сж полезни за черния имъ дробъ,
но и токсичнитѣ такива не под-
хождатъ ни на черния имъ дробъ,
ни на бжбрецитѣ имъ: препорѣч-
ваме имъ, прочее, освенъ 200—300
грама вода, 1250 гр. млѣко на 6
дози презъ деня на всѣки три часа
по 250 гр.; 100 гр. млѣко даватъ
675 калории, та 1250 гр. ще доста-
вятъ 844 калории. Къмъ всѣка дажба
млѣко прибавяме 10 грама булгуръ,
овесъ или друго подобно храни-
телно брашно. Всичко това ще се
подложи на варене четвъртъ часъ,
за да се направи отъ него една
рѣдка каша или лека чорба. Де-
сеттѣ грама булгуръ, повтаряни 5
пѣти, сиречъ 50 грама, доставятъ
около 200 калории.

Млѣкото, прочее, въ видъ на та-
кава рѣдка чорба ще даде изцѣло
1244 калории. Остава да се до-
ставятъ още 660 калории. Тия чорби
могатъ да се подслаждатъ: 50 грама
захаръ за петтѣхъ чорби. Това
прави 200 калории въ повече: 24
грама захаръ доставятъ 100 калории.
Имаме, прочее, 1444 калории и, ако
удвоимъ количеството на захаръта,
ще имаме 1644 калории.

Остатъка въ калории ще ни до-
ставятъ яйцата: 100 гр. яйца (едно
отъ срѣдна голѣмина яйца тежи 60
грама) даватъ 14 калории (Koenig),
достатъчно е, прочее, да се при-
бавятъ три яйца, за да се реали-
зира една предостатъчна дажба.

Д-ръ П. Д. Скорчевъ

ЕКССУДАТИВНА ЗАЛОЖБА У ДЕЦАТА

Деца идват на бълъ святъ както съ своитъ вродени темпераменти, душевни наклонности и умствени свойщини, тъй и съ своята разнородна вътрешна нагласа на клетки, органи, сокове. По-вечето деца се раждатъ съ здрава заложба; то ще рече, тѣхниятъ организъмъ съ своитъ клетки и сокове е нагоденъ да се развива хармонично и бодро да устоява на разнитъ дразнителни и несподи, съ които всѣки има ежедневно да се сблъсква. Детето съ здрава заложба понася и се справя съ тия несподи безъ да имъ отвърне съ болестни прояви.

Такива дразнения, които иначе за нормално заложенитъ деца оставатъ безъ всѣка последица, могатъ да бждатъ отъ твърде разнородно естество. Нѣкои деца се дразнятъ, т. е. не понасятъ напр. прѣка слънчева свѣтлина, търкане на кожата о вълненъ платъ или кожухъ и реагиратъ съ сърбелъ, зачервяване, изприщване. Други не понасятъ ягоди, раци, миди и получаватъ, щомъ ядатъ отъ тѣхъ, копривна треска съ силенъ сърбежъ и обща неравностепенност. Трети не понасятъ тичинковия прашецъ на злаковитъ растения и добиватъ, щомъ ги всмръкнатъ, хрема, бронхитъ, задуха, очеполъ. Четвърти лесно се даватъ на разни химични и бактериенни вещества, отъ които нормалниятъ организмъ остава незасегнатъ.

Подобни болестни заложби, които въпрочемъ не сж рѣзко разграничени и често иматъ общи допирни точки, ние познаваме нѣколко. Една такава е хеморагичната или кръвотечната заложба, при която кръвта не спира и продължава да тече дори и отъ незначителни наранявания. Други заложби сж артритичната, невропатичната, скрофулозно-лимфатичната, екссудативната и още други.

Ние тукъ ще разгледаме ЕКССУ-

Четете редовно и разпространявайте в. „Варненски Кореняк“.

Тия цифри показватъ, че ако здравиятъ човѣкъ яде много, то сърдечно болнитъ си позволяватъ много вредни за здравето си волности. Абсолютно необходимо е да се намали хранителната имъ дажба.

Малкоколичественитъ, но честиядения могатъ, разбира се, да се разнородятъ: ще може да се намали количеството на яйцата и да се замѣсти съ безсолень хлѣбъ (100 гр. хлѣбъ доставятъ около 400 калории, Rouchet); вмѣсто безсолния хлѣбъ, болнитъ предпочитатъ обикновено бисквититъ, не съдържащи соль, но усиливащи своята хранителна стойностъ чрезъ съдържащата се въ тѣхъ захаръ: 2—3 бисквити на день.

Сжщо могатъ се употребя картофи (100 гр. картофи = 423 калории), оризъ (100 гр. оризъ = 480 калории). Малки количества прѣсно масло ще нахранятъ добре, безъ да докаратъ преумората на черния дробъ (10 грама масло = 72.5 калории). Сжщо месо въ малко количество (50 гр. печено говеждо = 206 калории).

Когато болнитъ почнатъ да се поправятъ, разрешава имъ се една по-сжществена на обѣдъ храна, но ще трѣбва да се чака 4 часа, за да му се даде следната каша. Тѣй като обаче, тукъ се касае за болни, които сж наклонни къмъ оводняване (хидратация) на тъканитъ имъ, то не ще се забрави, не казваме да се премахне, но да се ограничи много количеството на хлорни вещества.

Въ заключение отъ всичко казано, трѣбва да се запомни добре, че сърдечно болниятъ не трѣбва да пие много; той трѣбва да яде помалко, отколкото му е позволено. Ако казваме, че здравиятъ яде и пие много за своя вреда, то ние твърдимъ, че сърдечноболниятъ съ излишъка въ яденето и пиенето създава опасностъ за своя животъ.

ДАТИВНАТА заложба, наречена съ това име, защото тя се проявява съ екссудации или нагизвания на кожата и лигавицитъ. Това е една обща заложбена аномалия, която е у нѣкои деца вродена и се изразява въ една повишена готовностъ на кожата и на лигавицитъ да реагиратъ на известни дразнителни съ „екссудати“, нагизвания и се появяватъ екземи и изприщвания, катарити и възпаления; често тя се изразява и въ увеличение, „хиперплазия“ на близкитъ лимфени жлези.

Една частъ отъ екссудативнитъ деца биватъ, въпрѣки изобилното хранене, твърде мършави; у такива деца е нахърнено доброто използване на иначе изобилната храна, поради което тѣ бавно растатъ и късно достигатъ нормалното тегло. По-големата частъ обаче отъ екссудативнитъ деца показватъ значително затлъстяване, тѣ изглеждатъ „тѣстоподобни“, съ дълбоки гънки подъ колѣнцата, въ слабинитъ, лактитъ, шията.

Още презъ първитъ седмици следъ раждането ние наблюдаваме като първи прояви на екссудативната заложба у дадени сукалчета обширни размѣкчавания и нагизвания на кожата, която става охлузена, огнено-червена, блѣскава и мокра—това е тѣй нареч. „претриване“ или „интертриго“; то обхваща слабинитъ, къллитъ, гънкитъ подъ колѣната, лактитъ, шията—изобщо ония мѣста гдето се допира кожа о кожа. Кожата на бузитъ става изпърво грапава понеже „папилитъ“ ѝ нарастватъ, после тя се напукава и отъ нея непрестанно сълзи лимфа; коженни луспи, косми и киръ засѣхватъ и образуватъ желта до мръсно-червена кора, която поради примѣсъ съ бактерии почва да се разлага и да смърди—това е тѣй нареч. МЛѢЧНА КОРА, „круста лактеа“, „мундарлъкъ“ (отъ перс. „мурдар“—мръсотия). На темето сжщо се образуватъ струпеи, които народътъ схваща като нечистотия, киръ (тур.) та майкитъ често ги търкатъ и стържатъ—безуспѣшно, когато следъ умѣстни лѣкарски наставления тоя киръ може лесно да се премахне.

Всички тия екзематозни разранявания на кожата причиняватъ силенъ сърбежъ; особено при невропатични деца той бива непоносимъ—тѣ се въртятъ, търкатъ, дращятъ и прекарватъ нощитъ въ плачъ и безсъница. Ако на това отгоре, за да не се мокри леглото, майката подложи подъ малкия страдалецъ гумена мушама, кожата му още повече се разяда, тя се „мацерира“ и детето изпитва ужасни мъки.

Често при сукалчета и при поотрастнали деца съ екссудативна заложба брухвватъ на пристѣпи по външната страна на ржце и крака твърди пжпки съ зачервени зони и съ мѣхурче на върха наподобяващи лещенка—тѣ сж известни подъ името *строфодусъ*; сжщо и тѣ могатъ да причиняватъ силенъ сърбежъ.

Докато тия кожни прояви на екссудативната заложба се наблюдаватъ въ най-ранна детска възраст и траятъ до втората или третата година, у по-възрастнитъ екссудативни деца преобладаватъ, дори чакъ до пубертетната имъ възраст, екссудативни прояви на лигавицитъ: по езика се появяватъ бѣли наслоения, които се редуватъ съ нормални червени мѣста, та той добива пѣстъръ изгледъ на географска карта—„лингва географика“; такъвъ езикъ не причинява никакви неприятности, обаче, спомага появата на плесени (млѣчница—оидиумъ—сооръ), афти и др.

Скоро и други лигавици почватъ да проявяватъ своята болестна податливостъ. Такива екссудативни деца показватъ очебийна склонностъ къмъ хрема и кашлица съ често покачване на температурата. Родителитъ на такива деца биватъ твърде обезпокоени отъ тия чести катарити и температури появяващи се едно следъ друго и то безъ видимъ

поводъ, отъ които децата имъ съ месеци не могатъ да се отърсятъ. Тия носно-фарингеални катарити, ларингити и трахео-бронхити, наистина не сж отъ нѣкое кой знае какво тежко естество, тѣ минаватъ и пакъ се повтарятъ, та тъкмо тази имъ упоритостъ кара надомыващитъ родители да подозиратъ най-лошото. Понѣкога тия катарити минаватъ презъ Евстасиевата трѣба въ срѣдното ухо, гдето при съдействие на по-злокачествени микроби се състоява нагнояване, тѣпанчето се пука и започва гнойно течение изъ ухото, което бива упорито и дълготрайно. Една внезапно настѣпваща проява на екссудативната заложба е тѣй наречениятъ *мѣхливъ крупъ* съ спазми на гърлото и съ страховито задушаване.

Особено мжчителна проява на екссудативната заложба е голѣмата „готовностъ“ на тънкитъ бронхиални къмъ катарити. При тѣснокалибреноста на тия бронхиални и при настѣпилата у тѣхъ катарална нагизнатостъ („екссудация“) тѣ ставатъ едва проходими за въздуха, та малкитъ мжченичета изпитватъ голѣма задуха и се борятъ за въздухъ като дърти астматици. — Катарити се появяватъ при екссудативни деца и въ червата (диарии), въ мѣхура и бѣбрека (цистити, пиелити).

При малки екссудативни момиченца твърде често се наблюдаватъ упорити гнойни катарити на влагалището и на вулвата съ твърде пѣстѣра батерийна флора; тѣ не се подаватъ на „мѣстно“ лѣкуване—то често ги дори подлютява! — а изчезватъ при едно смислено общо и диетно лѣкуване.

Обаче екссудативната заложба не се ограничава само съ катарални нагизвания. У такива деца лимфенитъ апарати въ устата (сливици, носна-фаринг. сливица, фоликулитъ на дъното на езика), а сжщо и тимусътъ, лимфенитъ плаки въ червата почватъ да набѣбватъ и да хипертрофиратъ безъ за това да бжде причина нѣкой инфекциозенъ процесъ, при все че тѣ сж много по-лесно уязвими отъ заразни чинители. Тия екссудативни деца, които иначе често иматъ привидно великолепенъ здравенъ изгледъ и биватъ тѣлсти и прѣкомѣрно охранени, се оказватъ съ твърде слаба съпротива спрямо инфекциозни заболявания, поради което тѣ много по-често загиватъ при една скарлатина или дифтерия.

Како още въ началото се спомена екссудативната заложба е вродена. Обаче тя може да се обуздае чрезъ съответна диета и режимъ и да не ѝ се даде възможностъ да се прояви. Отъ друга страна дремашата заложба може да се пробуди и

да се разрази съ по-големъ размахъ вследствие *прѣкомѣрно хранене* на малкитъ деца, къмъ каквато майкитъ сж твърде склонни. Особено трѣбва да се изтъкне тукъ вредното влияние при екссудативно заложенитъ деца на изобилното тѣпчено съ млѣко и яйца, съ масло и сметана.

Деца съ екссудативна заложба още отрано не трѣбва да се захранватъ изобилно. При нужда кърменето може да се сведе до 4—5 пжти на денонощие; като се даватъ добавъчно лигави супи; по-сетне се даватъ зеленчуци и се преминава къмъ смѣсена храна. При едногодишни деца екссудативнитъ прояви могатъ да се премахнатъ като се намали млѣкото до четвъртъ литъръ дневно, а покрай зеленчуци и овошки се дава месо и особено настѣрганъ или печенъ черъ дробъ. Отъ значение е да се дава на децата калций въ видъ на стритъ тебеширъ—такива деца охотно ядатъ варѣта отъ стенитъ!

Разбира се това сж само нѣколко общи упжтвания относно храненето на екссудативно заложенитъ деца. При всѣки отдѣленъ случай обаче лѣкарътъ е, който трѣбва да определи храна и редъ необходими за да се тласне младиятъ организмъ къмъ здравъ и нормаленъ развой.

Относно сжщияната на екссудативната заложба може да се каже, че тя почива на едно функционално отклонение отъ нормата въ химизма на клеткитъ спрямо най-разнородни дразнителни. Такива дразнителни могатъ да бждатъ, покрай другото, градскиятъ прашень въздухъ, тичинковиятъ прашецъ на злковетъ. Въ такива случаи една смѣна на климата, лѣтуване на море или въ паанината може да доведе до едно заглѣхване на заложбата.

Екссудативната заложба е следователно за много деца едно извънредно състояние, което създава предразположение къмъ много и твърде разнородни заболявания. Тази заложба може да се обуздае и да се подтисне безъ вреда за носителя ѝ до такъвъ размѣръ, че детето въ нищо да не се чувствува отлѣчено отъ нормалнитъ деца.

Прѣкомѣрнитъ грижи на майкитъ за изобилно хранене на децата сж неумѣстни, тѣ често имъ носятъ слабително претоварване и намалена съпротива въ борбата имъ съ разнитъ вредители.

В. „Варненски Кореняк“ дава ценни материали за историята на Варна.

Я. Варналиевъ

САМООБЛАДАНИЕ

Като гражданинъ следимъ разискванията, които ставатъ въ новия общински съветъ, по въпроситъ, поставени на дневенъ редъ отъ постоянното присѣствие или по въпроситъ, подигнати отъ г. г. общинскитъ съветници. Приятно ни е да отбележимъ сериозността, въ която се обличатъ тѣзи разисквания. Обаче, останахме изненадани отъ единъ инцидентъ, който помрачи доброто ни впечатление, въ заседанието на общ. съветъ на 7 окт. т. г. Разискването по единъ въпросъ за покриване на платежнитъ заповѣди, повдигнатъ отъ единъ отъ г. г. общ. съветници, взема нежелателенъ обликъ. Изказаха се мисли, слова, които, по наше разбиране и схващане, не трѣбваше да получатъ свѣтъ, не трѣбваше да бждатъ достояние на обществото.

Фактитъ, които се съдържаха въ тѣзи мисли, въ тѣзи думи, трѣбваше по своята важностъ да се провѣрятъ основателно, и ако сж достовѣрни, тогава да получатъ свѣтъ, а не по странични внушения, по увлѣчение да се изкажатъ. За непровѣрени факти, до съставяне положително убеждение за истинността имъ, трѣбва да имаме всѣкога предвидъ, да не забравяме поговор-

ката: „да сж здрави предни зжби!“ и да се въздържаме въ думитъ си. Силенъ бива онзи човѣкъ, който наблюдава и провѣрява своитъ мисли, своитъ слова, защото трѣбва преди всичко да има самообладание, което ще го спаси отъ неприятности. Изглежда, че такъвъ човѣкъ не е миналъ още великото училище на практиката—живота.

Отъ друга страна, умѣнието да се въздържа човѣкъ при говоренето е качество, което свидетелствува не по-малко отъ думитъ за силата на характера му. Благоразумниятъ и търпеливиятъ трѣбва да съумѣе да се въздържи отъ желанието си да каже гнѣвно нѣкоя обидна дума, нѣкоя остра дума, която би могла да се отбѣгне и да се изрази съ друга дума, която може да има сжщото значение. Иказване негодувание, гнѣвъ при бръщолевене на единъ човѣкъ, който се е отдалъ на чувствата си, е знакъ на недостатъчностъ въ житейския опитъ. Благодарниятъ е длъженъ да се предпазва отъ нетърпеливо изказване на своя гнѣвъ. Колкото повече практическа мждростъ има у надаренитъ съ благородно сърдце и велика душа хора, толкова по-големо снисхождение показватъ къмъ недостатъцитъ на другитъ, защото знаятъ, колко голѣма е силата на обстоятелствата, при които се образува характерътъ и колко е ограничена

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Автобиографически бележки на Кръстю Ив. Мирски

(продължение от бр. 1)

Забравих да забележа, че приятелът ми (Атанас Попов) ме заведе и у тях. Като изрекох: „Добре дошъл“ и „Добре заварил“, майка му ме попита за нашите в Котел, рече ми: „Вие празнувате ли за гдето царят далъ ферманъ да се свърши въпроса? Азъ рекохъ — не. — „А, каза, тукъ телеграфъ доде отъ Цариградъ онзи денъ въ понеделникъ, правихме молба за царя, кажи за владицата и цѣлий денъ празнувахме. Нине, каза, веке ще имаме владици.

— Азъ й отговорихъ за тъзи наша радост и като си изпихме кафето, излъзохме. Той ме придружи до хана и отиде си на дюгения.

5 мартъ, въ четвъртъкъ, излъзохме отъ Шуменъ и като стигнахме Каспичанъ оставихме багя Донча съ Райно Дончувъ за да идатъ отъ тамъ на Варна и отъ тамъ на Цариградъ. (Багъ Дончо бѣше малко боленъ). Ние заминахме и като ядохме въ Юнзкой хлябъ, тргнахме и вечерта отидохме въ Иситлий.

6 мартъ, въ петъкъ, излъзохме отъ тамъ и като си ядохме хляба за обѣдъ на Кара-ачъ, тргнахме отъ тамъ и вечерта въ петъкъ стигнахме, часа по 10½ на Пазарджикъ.

8 марта. Сваку съ дѣдо Мано отиде за кжшлата и отъ тамъ на Балчикъ, като минали върнали се на 14 марта (сжбота) и като пристоя сваку въ недѣля тукъ, въ понеделникъ (15 марта) замина презъ Варна за Цариградъ.

18 марта (среда) писахме за чича Изворски въ Галацъ писмо.

На 16 Априлъ доде писмо отъ Цариградъ, че багю Дончу починалъ на 18 того (на 2-й денъ на Великденъ) подиръ Георгьовъ-денъ една недѣля свако си дойде отъ Цариградъ.

На 3 Мая отидохъ съ Захария и х. Василя на чифлика (Делие-бекой) стояхме, та предадохъ на Димитръ стоката и на 10-и того додохме си въ Пазарджикъ съ Захария за св. Кирила и Методия. Като слезохъ отъ талигата и влѣзохъ въ кжщи, връчи ми сваку Х. Г. едно писмо отъ М. З. х. Поповъ. То писмо се отнасяше по нашето мисляне и разсуждение за да отидемъ въ Таборъ. На 17-и того отидохме на панаира и отворихме чергата на Ив. Балтаджиевъ. Азъ по заповѣдъ на свака вардяхъ сарафията. Презъ тъзи недѣля доде писмо отъ самага Данева (отъ Русчукъ).

Той въ него освенъ гдето похвали и видъ добро за да отидемъ въ Таборъ, отговори се на сваковото

у слабитъ способността да се противопоставятъ на изкушението, да се проявятъ, че защищаватъ интереситъ на онеправданитъ и да му поблагодарятъ, че ималъ смѣлостъ да се изкаже.

Въ дадения случай, заседанието на общ. съветъ отъ 7 окт. т. г. ни напомня мислитъ на Д. Израели по нравственото възпитание: „едно отъ съвършенствата на човѣшкия идеалъ е това да можемъ да преобладаваме съ властта си надъ самия насъ“. Не да се управляваме отъ увлѣчение, отъ чувствата си, а да умѣемъ да се въздържаме и спазваме равновесието, като обсъждаме отъ всѣка една страна известна постѣпка и само тогава да пристѣпваме къмъ спокойното изказване на мислитъ си, и решаване на въпроса — ето целта, която нравственото възпитание се стреми да достигне.

писмо, въ което свако му пишеше да му яви то училище заслужавали като за насъ българитъ и на сичко подробноститъ за него. При туй му казваше да ни отговори, че сме стоели безъ полза току (въ Х. Паз.), а сме си губили времето напразно!! Въ помянжото ми писмо Г. Даневъ бѣлѣжи, че и отъ Русчукъ имало 1 момче да отиде въ помянжото училище за да свърши курсъ тамъ и че ще ни телеграфиса за да отидемъ и ние съ него заедно, че то знаело нѣмски языкъ а безъ языкъ не можело се оти. Казва и „пригответе имъ нуждитъ за въ пжтъ“. На 29 того припомнихме на чичо Д. Изворски писмото (което бѣхмѣ му проводили отъ по-напредъ) съ едно кратко писмце презъ Тулча. На 30 того принесохме сж отъ Пазарджикъ панаиръ въ Пазарджикъ. Направихме Троица тукъ въ градътъ. — Сега нека изложимъ тукъ свако що замислилъ за нашето отиване въ Таборъ.

На 2-и юний въ вторникъ седнахме часа по 6½ на совржтъ да обѣдваме. Азъ тогази шияхъ възглавничка. Станахъ отъ мѣстото си и... като си прибрахъ шевътъ, свако тъй ми каза: „Е, х. Кръстьо! Дановъ що дума въ Лѣтоструя: „Божемъ 1 година въ полскъ работа“, та и ние като че ли ще го изпълнимъ. Да идимъ на кжшлата да пожънемъ и да увършеемъ, а че тогази каквото Богъ помози“. Но при тѣйзи каза, да стегнемъ царвулитъ си и да земемъ камчикатъ въ ржка, че работа да вършимъ“. Глѣдайте измама(!!!!!!!).

Х-оглу Пазарежикъ 2-и юний 1870. Вторникъ вечеръ на 11½ ч. написахъ (подп.) Кр. Ив. Поповъ.

Следва другъ бележникъ писанъ на 14/IX.1878 г.

Озаглавенъ „изложение на живота ми отъ 2/VI 1870.

Лето 1 юний до 16 декемврий 1870 преживѣхъ все въ Пазарджикъ, като манифактурджи. Въ това време бѣхъ почти все самостоятеленъ въ управлението на манифактурата на Братия Жечови Холевичъ, т. е. на Св. х. Генчови (Батю ходи въ Тулча да прави нови каменъ дигенъ въ Немоляшката чершия. Тоя дигенъ излѣзалъ нѣщо за 200 лари). Вследствие на писмата отъ г. Михаила П. Милушевъ; че ще трѣба да отиде въ Кюстенджа отъ Цариградъ, за да се венчае за годеницата си г-ца х. Катя х. Стоянова, свако х. Гену решилъ да заведе мене въ Цариградъ на мѣстото на г. Михайловъ.

На 16 дек. 1870 г. тргнахме отъ Пазарджикъ за Цариградъ, Бѣше среда и стигнахме. Свако х. Гену, синъ му Захарийчо и азъ, въ Варна. Тамъ слѣзохме на единъ гагаушки ханъ на Hôtel de fleurs. Въ четвъртъкъ, на 17, предстояхме въ Варна. Запознахъ се съ Г-да Паскалевъ & Славчевъ (търновци) и съ учителя Д. Станчевъ. Въ петъкъ вечерта се качихме на единъ австр. Лойдъ вапоръ и въ сжбота по обѣдъ стигнахме въ Цариградъ. Най-първо слѣзохме въ варка на гюмрука и отъ тамъ въ Балканъ въ кантора на Г-да Ж. х. Вълковъ & Сие, т. е. при Г-нъ Михаилъ Милошевъ. Въ недѣля ходихъ на лиця и се видѣхъ съ познайнитъ си, особено съ г- Железъ П. Милошевъ. Въ понеделникъ на 21 ходихъ съ Г-нъ Хр. Ив. Бижевъ на Robert Collège, въ Бебекъ. Видѣхъ се съ г. Мат. Ив. Бижевъ, Юрд. П. Герчевъ и др. и се запознахъ съ г-нъ Горбановъ старши. На 22-и вторникъ, ходихъ въ Галата и се срещ-

нахъ на моста съ уйка ми Кръстевичъ.

На 23-и ходихъ въ Джамлъ-ханъ и видѣхъ пръвъ пжтъ печатница, която мж много очуди.

24-и ходихъ пакъ въ Джамлъ-ханъ. 25-и. Коледа, ходихъ съ Захария на Арнауткой, у уйчови Гавраилови. Запознахъ се съ жена му — гъркиня, съ момчето му и съ момиченцето му Радка. Обедвахме у тяхъ гдето бѣ и г. К. В. Славовъ. Следъ обѣдъ съ сжщий отидохме у х. Никола Търновеца, гдето били завели баба Кръстевичъ, при черквата. Горката бѣ слѣпа! Преди това посещение ходихме съ г. Хр. Ив. Бижевъ въ Фенеръ въ Бѣлг. Черква метохъ и читалище. На владишкия тронъ бѣше Н. Пр. Ил. Ловчански. Той държа слово: Христосъ се роди и умръ и възкрѣсна за насъ. Да правимъ и ние добрини за него. Да ходимъ често въ черквата си, единствената въ цѣль Цариградъ. Изяви скръбъ за раздоритъ между ученицитъ и учителитъ. То било че ученицитъ нерачили учителя и настоятеля г. Мореновъ.

26-и — все въ Балканъ, 27-и — ходихме пакъ въ Бѣлг. Черква, сега съ вапоръ, т. е. не пѣша. Ходихъ 3-и пжтъ при човѣка на Лонга въ Джамлъ-ханъ за Зорница за Пазарджикъ.

28-и. Дойде въ Цариградъ и г-нъ Хр. Г. Дановъ съ когото се запознахъ. 29-и. — замина свако х. Генчу за Котелъ.

1871.

Януарий 6. г. Мих. замина за Кюстенджа. Останахъ на кантора самъ съ момчето Тиха.

Февр. 18. по заповѣдъ отъ Котелъ отъ свака заведохъ Захарийча и го настанихъ въ Robert Collège за да се учи.

Азъ продължавахъ да се обучавамъ въ свободното си време, а въ занятието си ходихъ съ миситина Астарджиевъ и купувахме манифактура за Котелъ (В. Х. Кънавъ), Карлово (Бр. Кескиневи и др.) и за Пазарежикъ (за манифактурата на свакови).

Кждѣ Великденъ зе да ми до-мжчява, гдето ме върти свако х. Гену, ужъ ме доведе въ Цариградъ да ни прати отъ тамъ съ Захарийча въ Таборъ. Писахъ му некои писма доста горчивички. Копията имъ сж въ копирната книга на кантора за 1881 г. Отговоръ всичко едно писмо, за дано ме убеди да поема кантора му въ Цариградъ и да си пре-хвана за висше образование. Съ второ или трето едно писмо до него, както и съ други писма до чичо х. попъ Антона и до мама въ Котелъ и до багю х. Николча въ Пазарджикъ убѣдихъ го, че не би. Кждѣ края на Априлий, като се върна г. Михаилъ (ожененъ) въ Цариградъ дойде му най-сетне едно писмо отъ свака х. Генчу да ми даде 30—40 лири и да ме изпрати въ Таборъ. Отъ Цариградъ тргнахъ съ 35 лири и съ единъ билетъ 2 кл., изведени до Вѣна за други 15—20 лири, на 30-и априлий 1871 въ петъкъ по икиндия (10 часа). Въ Варна съ вапоръ стигнахъ сутринта. Вечерта съ желѣзница въ Русе. Тутакси тргнахме като вървѣхме дене и ноще съ вапоръ до Базиятъ, и отъ тамъ съ желѣзница въ вторникъ вечеръ — 4 май стигнахъ при Бр. Е. Паница въ Вѣна. Тамъ хвърлихъ феса си зехъ да нося капела. Престояхъ въ Вѣна да си почина (на Hotele Stadt London) ето въ петъкъ 7 май и на 8 май стигнахъ съ желѣзницата въ Таборъ. На май 12 писахъ писмо за нашитъ въ България чрезъ Цариградъ и Варна, Зехъ да се приготвямъ съ помощта на желѣзничанеца Мирчо Ивановъ, съ когото стѣпихъ въ една квартирв и съ г. Полянова на чески. Въ началото преди новата учебна година посещавахъ 3-и класъ. За 1 месецъ зехъ да разбирамъ доста, ходяхме на събрания читалищни въ гимназията. Бѣхмѣ до 50 българи и на 11 май се фотографирахме на едно.

На 1 септ. 1871 захванахме уроцитъ въ гимназията. Постѣпихъ въ 4-я класъ, като нередовенъ.

ХРОНИКА

Въ недѣля, 17 т. м въ 10:30 часа пр. пл. ще се извърши освещаването на новопостроения съ сръдства на Нейно Величество павилионъ „Князь Симеонъ Търновски“ при санаториума. Поканатъ се членовѣтъ на дружеството да присѣствуватъ.

Починала е въ гр. София, нашата членка Анастасия Недѣлко-ва, по баща Василева. Тя е била дѣлгогодишна учителка въ гр. Варна. Била е сътрудничка на в. „Варненски Коренякъ“ и дейна членка на дружеството. Нашитъ искрени съболезнования къмъ близкитъ на покойницата.

Починали сж напоследъкъ нашитъ съграждани Стефанъ Николовъ, бившъ дѣлгогодишенъ телегр. пощенски чиновникъ, Юрданъ Продановъ, търговецъ-тухларъ, Георги Воденичаровъ, бившъ дѣлгогодишенъ чиновникъ въ сжда и държавната адвокатура и Деню Добревъ Рачевъ, завършилъ морското училище. Нашитъ сръдечни съболезнования къмъ опечаленитъ семейства и близки на покойницитъ.

Започната е изкопната работа на новостроящото се училище на пазарния площадъ. Ние съ особено задоволство констатираме тоя фактъ, защото отдавна сме изтъквали необходимостта отъ училище въ Варна.

Градинарското производително сдружение „Св. Трифонъ“, Зеленчуко-градинарското, бакалското и амбулантното браншови сдружения сж направили обстояно изложение до Верненската общинска управа по поводъ проектираната постройка за Плодово-зеленчукова борса. Въ изложението се казва, че борсата трѣбва да бжде на мѣсто, гдето най-лесно биха изнесли стоката си производителитъ и което да бжде близко и удобно за купувачитъ. Искане се съ изложението да се приспособи за целта зданието, въ което се помещава пожарната команда. Добре ще бжде, ако този въпросъ бжде проученъ въ свръзка съ бждащото помещение на пожарната команда. Съобрженията въ изложението намираме основателно и тѣ трѣбва да бждатъ взети подъ внимание.

По поводъ статията на г. Гочевъ, печатана въ миналия брой, нѣкои наши читатели намиратъ, че ние не заслужаваме защищаваме чуждитъ училища. Длѣжимъ да отбележимъ, че ние дадохме мѣсто на статията на г. Гочевъ, защото изхожда отъ единъ вещъ и запознатъ съ учебното дѣло педагогъ и защото смѣтаме, че отъ нея можемъ да черпимъ поука.

Мнозина граждани запитватъ защо и какъ сж оградени мѣстата около бившата фабрика „Галата“ и пр. Изпълнявайки нашия дългъ провѣрихме въ Варненската община и се указа: 1) и съ решение отъ 10. XII 1934 г. на Д-во „Текстиль“ сж отстъпени 150,000 кв. м. × 1 лв. кв. м. 2) съ решение отъ 23. XI 1934 г. 5534 кв. м. × 1 лв. кв. м. на Д-во Галата 3) съ реш. отъ 18. I 1935 г. на сжщото д-во 52,000 кв. м. × 1 лв. кв. м. и 4) на сжщото дружество на 27. II 1937 г. - 459,500 кв. м. × 150 лв. кв. м. Научаваме се, че тия мѣста бѣха отпуснати за ловенъ паркъ. Варненската общинска управа ще следва да даде на гражданството обстояно изложение за мотивитъ на решенията както и обяснения по въпроса за ценитъ и начина за отпускането.

Умоляватъ се редакцитъ до които са изпраща вестника ни, да изпращатъ своя вестникъ въ замѣна

Годишниятъ абонаментъ на в. „Варненски Коренякъ“ е само двадесетъ лева.

Обичайте Варна и работете за Варна!

Печатница „Изгрѣвъ“ — Варна